

عنوان مقاله:

واکاوی اثر الگوهای پیوند از دور نوسان اطلس شمالی و مدیترانه بر تغییرات ابرناکی زمستانه ایران

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های دانش زمین، دوره 7، شماره 1 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

محمد رضایی - دانشجوی دکتری آب و هواشناسی ماهواره‌های، دانشگاه تربیت مدرس

یوسف قویدل رحیمی - استادیار گروه جغرافیای طبیعی، دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

ابرها به عنوان یکی از پیچیده‌ترین عناصر سیستم آب‌وهوا، علاوه بر تغییر در بودجه انرژی، در توزیع زمانی و مکانی بسیاری از عناصر آب و هوایی موثرند. نوسانات فشار در پهنه‌های آبی دور دست می‌تواند موجب تغییرپذیری در عناصر آب و هوایی ایران شود. این پژوهش سعی در آشکارسازی اثر الگوهای پیوند از دور نوسان اطلس شمالی و مدیترانه بر روی ابرناکی زمستان ایران دارد. به این منظور ابتدا داده‌های بازکاوی شده ابرناکی ماهانه، در یک دوره ۳۵ ساله (۱۹۷۹-۲۰۱۳) برای ۵۳ نقطه در ایران با قدرت تفکیک ۸۶/۱ درجه اخذ گردید. سپس به منظور آشکارسازی ارتباط، همبستگی بین سری زمانی پوشش ابر ماه‌های دسامبر تا مارس با داده‌های الگوی پیوندازدور نوسان مدیترانه (۱۹۷۹-۲۰۰۰) و نوسانات اطلس شمالی (۱۹۷۹-۲۰۱۳) محاسبه گردید. نتایج نشان داد که در بهترین حالت، بین شاخص نوسان مدیترانه و اطلس شمالی با ابرناکی، به ترتیب بالاترین مقادیر ضریب همبستگی به میزان ۰/۶۲- برای ماه ژانویه و ۰/۵۹- برای ماه فوریه، در شمال غرب ایران قابل مشاهده بوده و در تمامی ماه‌های زمستان ارتباط معکوس و معنی داری بین شاخص‌های مذکور و ابرناکی حداقل در یک پهنه از ایران وجود داشته است. همچنین یافته‌ها نشان داد که اثر الگوهای مذکور بر ابرناکی، ضمن قوی تر بودن، از نظر فضایی نیز یکنواخت تر از عنصر بارش بوده است؛ به گونه‌ای که در فازهای منفی ابرناکی به طور یکنواختی در سطح ایران افزایش داشته، اما این امر در مورد بارش (با توجه به مطالعاتی که قبلا انجام شده) کمتر صادق است.

کلمات کلیدی:

ابرناکی، پیوند از دور، نوسان مدیترانه، نوسان اطلس شمالی، ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1266789>

